

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРАВОВОЇ НАУКИ І
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ
В КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ**

**Матеріали
X Міжнародної науково-практичної конференції
(20-21 травня 2017 р.)**

**Суми – 2017
Видавничий дім «Ельдорадо»**

УДК 34
ББК 67 я 43
A43

Рекомендовано до друку вченою радою Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, протокол № 4 від 12 квітня 2017 року

Редакційна колегія:

Лукаш С. С., доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);
Василенко В. А., кандидат філологічних наук, доцент;
Грובה В. П., доктор юридичних наук, професор;
Демиденко Н. М., кандидат історичних наук, старший науковий співробітник;
Дуравкіна Н. І., кандидат юридичних наук;
Лук'янихіна О. А., кандидат економічних наук, доцент;
Панасюк О. В., кандидат юридичних наук, доцент;
Сергієнко А. В., старший викладач.

A43 Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції : Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 травня 2017 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. – Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2017. – 284 с.

Збірник містить тези доповідей учасників X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції» з проблем юриспруденції, економіки, філософії, історії, психології, лінгвістики, освіти, євроінтеграції на шляху сучасного державотворення в Україні.

УДК 34
ББК 67 я 43

© СФ ХНУВС, 2017 р.
© Видавничий дім «Ельдорадо», 2017 р.

особою, крім того форма таких договорів не є виключною для сторін правочину, а надає лише право іншій стороні здійснити вибір щодо приєднання до запропонованих умов договору.

Таким чином, сформована з роками актуалізація застосування при договірних відносинах форми Типового договору, як специфічного виду нормативного закріплення таких відносин, є вдалим регулятором легітимності та коректності у врегулюванні відносин між суб'єктами правочинів. Проте, аналізуючи застосування форм Типових договорів, можна говорити про деякі проблемні аспекти, як, наприклад, практичне юридично не вірне співвідношення Типового договору та договору приєднання; або деяка не відповідність істотних умов Типового договору змісту Закону, на підставі якого було розроблено договір; чи не повне врахування в змісті договору необхідних умов, що як результат часто ускладнює подальший захист прав та інтересів сторін. Зазначені аспекти потребують вирішення шляхом єдиного правового застосування положень законодавства щодо суті договорів; періодичного моніторингу уповноваженими органами змісту Типових договорів з врахуванням розвитку та внесених змін до законодавства; надання можливості суб'єктам правочину включати до змісту договору індивідуальні умови спрямовані на захист прав та інтересів сторін.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – (Законодавство України). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>

2. Гриняк А. Типові та примірні договори як джерела правового регулювання підрядних договірних відносин [Електронний ресурс] / А. Гриняк // Юридика України. – 2012. – № 7. – С. 43-46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2012_7_10

Я. М. САДИКОВА

Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ

КАТЕГОРІЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ПРАВІ

Розглядаючи аспекти взаємодії справедливості і права, варто зупинитися на питанні справедливості в процесуальному праві.

У врегулюванні цивільного процесу для досягнення врівноваженості сторін спору з огляду на їх соціальні ознаки існує велика кількість інститутів: інститут відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати (ст. 82 ЦПК України), пільги з оплати судового збору (ст. 5 Закону України «Про судовий збір»),

можливість отримати безоплатну правову допомогу, участь прокурора у цивільному процесі (ст. 23 Закону України «Про прокуратуру»), альтернативна підсудність (ст. 110 ЦПК України), негайне виконання рішення суду (ст. 367 ЦПК України) та інші. Такі інститути лише дотичні до питання рівноправності сторін, а здебільшого спрямовані на вирівнювання фактичного становища осіб в процесі.

Варто вказати, що в процесі існує «своя» справедливість – процесуальна справедливість, основною концепцією якої є концепція судової справедливості як аналогу судової істини (справедливість існує в процесі як стандарт щодо дотримання законів під час розгляд справи та винесення рішення). В ст. 1 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) визначено, що завданнями цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. В ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основних свобод 1950 року визначено: «Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення».

Передумовою виникнення такого стандарту захисту прав в процесі як справедливий розгляд справи стали принципи природної справедливості, що, як зазначається обумовлюють існування гарантій процесуальних прав особи і насамперед право бути заслуханим у судовому засіданні, вимогу форуму (гласність та змагальність у судовому процесі), чесності і нейтральності судочинства, а також конституційних гарантій щодо судового захисту гарантій щодо судового захисту будь-якого порушеного права особи та гарантій права на судові оскарження дій адміністративних органів.

Процесуальну справедливість пропонується розглядати у вузькому розумінні та у широкому розумінні. У вузькому розумінні процесуальна справедливість стає досяжною у разі виконання приписів об'єктивного процесуального права під час розгляду та вирішення цивільної справи. Справедливий судовий розгляд у вузькому значенні має називатися правом на належну судову процедуру [1, с. 18]. В такому сенсі справедливість стає вираженням законності. Справедливим є рішення, якщо воно постановлене з дотриманням чинного процесуального законодавства, а прийняття несправедливого рішення – це свідчення про порушення вимог норм процесуального права при розгляді та вирішенні справи.

У широкому розумінні справедливий судовий розгляд є справедливим та ефективним судовим захистом, що значною мірою розширює зміст процесуальної справедливості. І якщо говорити про

порушення щодо вимоги публічності, розумності строків судового розгляду, незалежності та безсторонності суддів, то такі порушення вважаються посяганням на справедливий судовий розгляд як в широкому, так і у вузькому розумінні, оскільки є складовими процесуальної форми, визначеної процесуальним законом. То такі дії як безпідставна та невмотивована відмова в задоволенні клопотання сторони у разі, коли питання за законом поставлене на розсуд суду; не реагування на порушення норм процесуального закону, коли таке порушення перешкоджає, хоча і незначним чином, реалізації прав та інтересів однієї із сторін у процесі, однак наслідків для руху справи та в подальшому для скасування рішення не має, мають розглядатися з точки зору несправедливого судового захисного механізму.

З іншого боку процесуальне нерозривно співіснує з матеріальним: матеріальне право складає зміст, в той час як процесуальне представляє собою форму. В силу такої взаємодії справедливість має складатися з таких елементів: 1) справедливість матеріально-правового регулювання відносин між сторонами процесу (об'єктивна матеріальна справедливість); 2) справедливість процесуально-правового врегулювання процесуальних відносин з розгляду та вирішення цивільної справи, дотримання міжнародних стандартів захисту прав при розробці та прийнятті процесуальних нормативних актів (об'єктивна процесуальна справедливість); 3) справедливість процесуального розгляду справи, неухильне дотримання приписів національного процесуального законодавства при розгляді конкретної цивільної справи (суб'єктивна процесуальна справедливість); 4) неухильне дотримання приписів норм матеріального права при вирішенні конкретної цивільної справи (суб'єктивна матеріальна справедливість).

Література

1. Комаров В. В., Сакара Н. Ю. Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві: Навч. посіб. / Комаров В. В., Сакара Н. Ю. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2007. – 42 с.

С. О. СЛІПЧЕНКО

Харківський національний університет внутрішніх справ

ВЧЕННЯ ПРО ОБ'ЄКТИ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ

Вчення про об'єкти особистих немайнових прав практично повторює шлях вчення про об'єкти цивільних прав. На основі загальних уявлень про об'єкти права у теорії права виникло багато точок зору щодо об'єктів особистих немайнових прав.

Дотримуючись загальнофілософської теорії об'єктів одні вчені, розглядають об'єкти особистих немайнових прав як те, на що спрямована